

Hírforrás

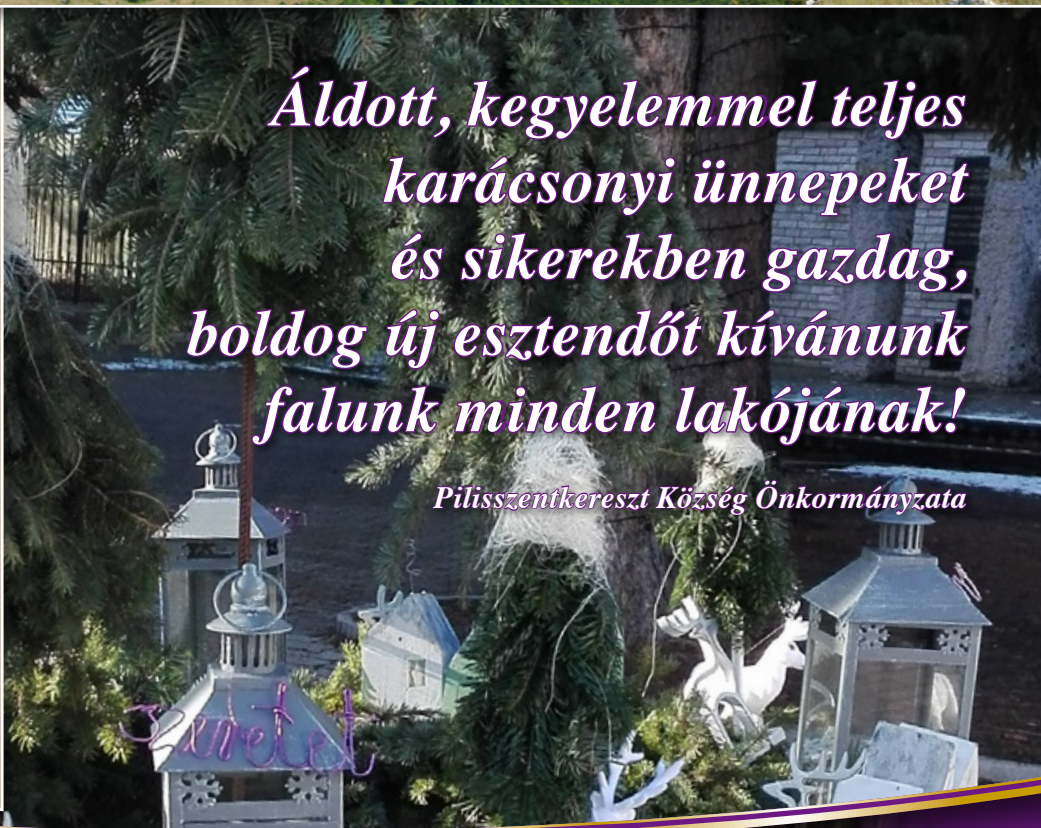
PILISSZENTKERESZT KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK HÍRLEVELE ♦ XII. ÉVFOLYAM / 2018. DECEMBER

Tartalom:

Hírek az ülésteremből	2.
Mit jelent az édesanya az ember számára	4.
Karácsonyi mise templomunkban	4.
Egy millió gyermek imádkozza a rózsafüzért	5.
Jeles évfordulóink	6.
Mátyás király, kereszténység, múltidéző tárogatózene Pilisszentkereszten	8.
Hírek a Községi Házból	9.
Óvodai hírek	10.
Hírek az Iskolából • Rendhagyó énekóra • Görgéi-verseny • Hatvani kirándulás	12.
A Pilisszentkereszti Szlovák Önkormányzat rendezvényei 2018.	14.
Ünnepi receptek	15.
Wass Albert: Magyar karácsony az égben	16.
Bücsü Orbán Vilmostól	17.
Hétköznapi magán-ügyeink	18.
Taekwan-do hírek	19.
Új turistajelzések a Pilisben	19.
Adventi gyertyagyújtás	20.

*Áldott, kegyelemmel teljes
karácsonyi ünnepeket
és sikerekben gazdag,
boldog új esztendőt kívánunk
falunk minden lakójának!*

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata

Karácsonyi

Hírek az ülésteremből

13/2018. október 25. – Képviselő-testületi ülés

A testületi ülésen hét képviselő vett részt. Az ülés során a képviselők az alábbi tárgyakban hoztak döntéseket:

■ A képviselő-testület felkérte Peller Márton polgármestert arra, hogy a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola és a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda területén felújított sportpálya tanítási időn kívüli használatnak szabályozásában állapodjon meg a Váci Tankerületi Központ igazgatójával, valamint a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola igazgatójával közösen meghatározott módon.

■ Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselő-testülete javasolta a Kormányhivatalnak, hogy a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola körzethatárait a tavalyi tanévhez hasonlóan 2019/2020. tanévre vonatkozóan is a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan határozza meg.

■ Döntött a képviselő-testület arról is, hogy a HÉSZ 29. § (6) bekezdése értelmében a SZT-3 szabályozási tervlap is módosításra kerüljön, azaz a DINP és Natura 2000 területek védősávja a beépítésre nem szánt területeken legyen 20 m, melyen belül építményt elhelyezni nem szabad.

■ A képviselő-testület elfogadta a dobogókői 1012 hrsz-ú terület bérleti szerződés módosítását.

■ A képviselő-testület kinyilvánította azon szándékát, hogy a helyi közutak forgalmának szabályozásáról szóló önkormányzati rendelet módosítási javaslatát tárgyalja a képviselő-testület, és annak megvitatását követően kerüljön társadalmi véleményeztetésre.

■ A képviselő-testület úgy döntött, hogy a 42/2016. (IV.06.) számú határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot az intézkedések határidejének 2018. december 31-ére történő módosítása mellett változatlan formában, a jelenlegi tartalommal hatályban tartja.

■ A 7/2014. (IX.19.) önkormányzati rendelet értelmében huszonkettő névtelen utca elnevezéséről döntött és a **képviselő-testület felkérte a jegyzőt, hogy a rendeletben** szabályozottak szerint gondoskodjon a kihirdetésről. A képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert, hogy a PM_ONKORMUT_2016 Önkormányzati tulajdonú belterületi utak szilárd burkolattal történő kiépítésének, felújításának és korszerűsítésének támogatása gazdaságfejlesztési céllal Pest megye területén elnyert pályázathoz közvetlenül kapcsolódó, a pályázattal nem érintett útszakaszok felújítására ajánlatokat kérjen be és az eljárás nyertesével a szerződést kösse meg.

■ Döntés született továbbá az előző évekhez hasonlóan a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Általános Iskolában szakköri formában biztosított heti 1 angol óra nyelvtanítás fedezetének vállalásáról.

14/2018. november 29. – Képviselő-testületi ülés

A testületi ülésen öt képviselő vett részt. Az ülés során a képviselők az alábbi tárgyakban hoztak döntéseket:

■ A képviselő-testület döntött a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda téli zárva tartásáról. A határozat értelmében az intézmény 2018. december 27-től – 2019. január 1-ig zárva tart. Elfogadásra került ezen a testületi ülésen továbbá a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet módosítása, melynek értelmében a háztartásonként adható tűzifa támogatás maximális mértékét 2 m³-ról megemelve 4 m³-ben határozták meg. A testületi ülésen a 2018. évi költségvetésről szóló 2/2018. (II.23) önkormányzati rendelet szükség szerinti módosítása is elfogadásra került.

■ Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete kinyilvánította azon szándékát, hogy a 14 Kéz Szállító és Szolgáltató Szociális Szövetkezethez tagként nem kíván belépni.

■ Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatra beadott pályázatokat a Képviselő-testület megvizsgálta és döntött a támogatási összegekről. Az idei évben öt fő adott be pályázatot, közülük mind az ötön támogatást kaptak.

*Összeállította: Safranovits E. Cecília
szervezési ügyintéző*

Az *elfogadott rendeletek* megtekinthetők a www.pilisszentkereszt.hu honlapunkon a **Rendeletek** menüpont alatt, az *elfogadott határozatok* az **Önkormányzat/Határozatok** menüpont alatt, a társadalmi vitára bocsátott *rendelet-tervezetek* a **Társadalmi véleményeztetés** menüpont alatt, a *tájékoztatók, beszámolók és a munkatervek* az **Önkormányzat/Tájékoztatók, beszámolók** menüpont alatt, a *testületi ülések előterjesztései* az **Önkormányzat/Előterjesztések** menüpont alatt, a *képviselői kérdések, a válaszok, a bejelentések, a napirendnél jegyzőkönyvezett hozzászólások, a polgármesteri bejelentések a testületi ülések jegyzőkönyveiben* az **Önkormányzat/Jegyzőkönyvek** menüpont alatt. Az *aktuális pályázati kiírások* a honlap főoldalán tekinthetők meg, a *lejárt felhívások a hirdetmények között* olvashatók el.

GÓLYAHÍREK

2018 évi születések

Gyermek neve	Apja neve	Anyja neve
1. Farsang Máté	Farsang Zoltán	Kosznovszki Katalin
2. Szegedi Abigél	Szegedi Tamás	Nagy Vera
3. Kellner Mihály	Kellner Zsolt	Czech Viktória
4. Benzinger Sára	Benzinger András	Dubiczki Eszter
5. Havrán Medó	Havrán Péter	Peller Anita
6. Szabó Zétény	Szabó Zoltán	Balla Éva
7. Rusznyák Mirkó	Rusznyák Attila	Berecz Rebeka
8. Rónyai Máté Áron	Rónyai Roland	Kormos Vanessa
9. Szabó Zalán	Szabó Béla	Juhász Katalin
10. Hugyecz Vilmos	Hugyecz József	Erdei Éva
11. Roób Olívia	Roób Tamás	Felföldi Bianka
12. Hugyecz Ákos	Hugyecz György	Ferenczy Noémi
13. Papucsek Léna	Papucsek András	Peschák Zsuzsanna
14. Bugyó Borisz	Bugyó Gyima	Csibara Aletta
15. Németh Veronika	Németh András	Soós Réka
16. Jánzszi Natasa	Jánzszi Norbert	Klausz Emese
17. Miklós Attila Bendegúz	Miklós Zsolt	Marosvölgyi Eszter
18. Kőmíves Bence	Kőmíves Zoltán	Zefer Réka
19. Tóth Zita	Tóth Tamás	Fuhl Ildikó
20. Szenthe Alíz	Szenthe Gábor	Csere Zsuzsanna
21. Czink Szófia	Czink Gábor	Darázs Katalin
22. Riegel-Wenczl Lilit	Riegel Viktor	Wenczl Gabriella
23. Balog Dominik Levente	Balog Levente	Till Barbara
24. Paulenyák Zsolt Ferenc	Paulenyák László	Tiszavölgyi Brigitta
25. Licsik Dominik	Licsik Ferenc	Sipos Enikő

Balla Szilvia, védőnő

Pilisszentkereszt HÍRFORRÁS

Pilisszentkereszt Község
Önkormányzatának hírlevele

MEGJELENIK NEGYEDÉVENTE, 800 PÉLDÁNYBAN
ÉS PILISSZENTKERESZT ÖSSZES LAKÓJÁHOZ ELJUT

A hirdetési tarifák 2019-ben:

Apróhirdetés 20 szócig: 500 Ft,
1/16 oldal: 750 Ft, 1/8 oldal: 1400 Ft,
1/4 oldal: 2800 Ft, 1/2 oldal: 5600 Ft,
1/1 oldal: 11 000 Ft.
Hirdetéseket a klastromkft@pilisszentkereszt.hu címre várjuk.

Alapító:

Pilisszentkereszt Község
Önkormányzata
2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.
Tel.: 26/547-500
E-mail: mlynky@t-online.hu

Kiadó:

Pilisi Klastrom Nonprofit Kft.
klastromkft@pilisszentkereszt.hu

Szerkesztő:

A szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

Nyitrai Zsuzsa

Nyomda:

Europrinting Kft.

Az *újság a www.pilisszentkereszt.hu honlapokon is olvasható.*

ISSN 2060-5110 (Nyomtatott) HU
ISSN 2060-5129 (Online)

Adventi estéink

*Közel száz családot érintő tagságának
Kellemes Karácsonyt
és
Békés Boldog Új Esztendőt kíván
a Társulat vezetése
Pilisszentkereszti volt Úrbéresek Erdőbirtokossága*

Úrbéri vezetőség egy ünnepi délután 1940-ben (Gaján Vilmos archívumából)

Kedves Testvérek!

Mit jelent az édesanya az ember számára

Szervátiusz Tibor
(1930–2018)

Mikor e mondatokat írom akaratlanul, arra gondolok, ami szülőfalumban történt velem egy temetői találkozás lévén. Egy középkorú férfi sírására lettem figyelmes, mivel ismertem oda mentem hozzá, meg kérdeztem mi a baj. Ő könnyeit törölve, a sír felé mutatva, annyit mondott, ha Ő élne minden másképp, lenne. Majd egy kis szünet után magában merengve, halkan annyit mondott, ha tudnám, hogy él két kézzel kaparnám ki a földből.

Sok szór eszembe, jut e történet, ha Ő élne sok minden, másképp lenne – igazi emberi meg nyilvánulás egy biztos pont utáni vágy, amit soha senki nem helyettesíthet az anyánk után. Minden embernek anyára van szüksége függetlenül hány éves, hogy lelki támasza legyen az élet minden bajában. A keresztény ember számára a legnagyobb lelki támasz a Boldogságos Szűz Anya, sok szép imába foglaltatik az ő iránti ragaszkodás, különböző kifejezésekkel, mely valóra válik életünkben, ha hozzá fordulunk, hogy könyörögjön, éretünk Szent Fiánál. Ő a mi mennyei édesanyánk, aki mindig velünk van, ő a mi oltalmazónk, közbenjárónk, aki átélte e földi élet nehézségeit, teljesen megért minket.

Mindannyiunk földi édesanyának lehetőségei végesek, ezért „Isten meghosszabbítja a földi édesanya kezét” azáltal, hogy mennyei édesanyát adott Nekünk, hogy reménytelen helyzetben is legyen reményünk. Mária, ahogy kitartott Fia mellett, úgy kitart mellettünk is, még akkor is, ha mások elfordulnak Tőlünk.

Az Ő OLTALMÁBA keressük lelki és emberi arcunkat, hogy védve legyünk Anyai szeretete által.

*Szalay Zoltán atya,
plébános*

Karácsonyi mise templomunkban

Az egyház az év leghosszabb éjszakáján emlékezik Krisztus születésére. A megemlékezés központjában a szentmise háromszori megünneplése áll. A karácsony érzelmi ünnep, ilyenkor mindenki meghittsége, szeretetre, családi békére vágyik. Karácsonyhoz hozzátartozik az a gazdag hagyomány, mely még meghittebbé, szakrálissá, szenté teszi az ünnepet, így megszentelve az ünneplő embert.

Sokan úgy készülnek az ünnepre, hogy hetekkel az ünnep előtt színes égőkkel fénybe borítják a hajlékukat, csillog-villog minden utca, lakás. Idő előtt díszítik a fenyőfákat. Csak valahogy a lelki készülődés marad el.

Az advent csendje, a reggeli misék, a karácsonyi gyónás, a megváltó születésének igaz befogadása, hogy megéljük, átéljük karácsony éjszakájának tiszta ragyogását. Ezt egyedül az Isten fiának születése adja meg az emberiség számára.

Oly sokszor távolinak tűnik az igaz ünneplés. Lényegtelen dolgok sokaságát látjuk, amely nem közelebb viszi az embert az ünnep misztériumához, hanem eltávolítja, üressé teszi ünnep valódi tartalmát. Keresztény ember nem helyettesítheti pótcselekvésekkel a karácsony ünnepét. Fenyőfa, finomságok természetesen hozzátartoznak az ünnephez, de ami a legfontosabb, az elmarad: a szentmise való részvétel az egész ünnepek alatt.

Sok megkeresztelt katolikus számára megszólal a harang templomunk tornyában: indulj el otthonodból az éjféle misére, nálunk este 23.00 kor lesz, amely a Fiúnak az Atyától való örök születését állítja középpontba. „Megjelent ugyanis megváltó Istenünk kegyelme minden ember számára”.

A karácsony reggeli misét (nyolckor tartjuk) a világosságra és a fényre való utalások jellemzik. „Megmentett minket, nem azért,

mert igazak voltak tetteink, hanem irgalmasságból”. A karácsony igazi ünnepi fénypontja a délelőtti mise (tízkar tartjuk). „Örvendezzünk, ujjongjunk és dicsőítsük az Istent”.

Karácsony és az év minden napján nyitva van templomunk minden Szentkereszti számára. Akik nem voltak az év minden napján templomban, karácsonykor szeretettel várjuk őket. Akik gyerekkorukban jártak utoljára, azokat is örömmel várjuk. Vigyék haza a betlehemi kisdéd áldását hajlékukba, hogy minden családban elhangozzék: „Dicsőség a magasságban Istennek és békeesség a jóakarátú embereknek”.

Áldott Karácsonyt és Kegyelemekben gazdag boldog új Évet kívánok Pilisszentkereszt minden lakójának!

*Szalay Zoltán atya plébános
(A korabeli képlep: Gaján Vilmos archívumából)*

Adventi és karácsonyi miserend a Szent Kereszt plébániatemplomban, 2018

Roráté szentmise

hétfő reggel 6:00

kedd reggel 7:15 iskolások rorátéja

szerda, csütörtök 17:30

December 24. hétfő

Pásztorjáték 22:30

Éjféli szentmise 23:00

December 25. Karácsony, kedd

Urunk születésének ünnepe,

szentmisék 8:00 és 10:00

December 26. Karácsony, szerda

szentmisék 8:00 és 17:00

December 31. hétfő, Szilveszter szentmisék 18:30 hálaadó szentmise

2019. január 1. Újév

Szűz Mária Isten Anyja ünnepe,

szentmise 8:00 és 17:00

A Pilisszentkereszt Pávákör énekei Advent 3. és 4. vasárnapján

Vianočné piesne

76

1. Anjel Gabriel, - jako Pán Boh chce, - s neba koná cestu
- k Pane Marii - k Nazaretu mestu.
3. Zdravaš Maria, - čistá lalia, - plná Si milosti, - ktoré
Tebe dal - Boh pre Tvoje ctnosti.

78

1. Poslaný je anjel od Otca nebeského, - nazvaný Gabriel,
verný to posol Jeho, - k Nazaretu mestu . by tam Jeho
nevestu - Mariu pozdravil, - Jeho vôľu jej zjavil.
2. Zdravaš buď Maria! Panno plná milosti! - Neboj sa,
o Maria, - Ty nebeská ľalia, - počneš a porodíš, - však
panenstvo nestratíš.
3. Na tie jeho slová Maria sa divila, - že to Božia vôľa,
k anjelovi pravila: - Hľa dievka Pána mojho, - staň
sa dľa vôle Jeho. - Ja som tá najmenšia - dcéra Evy
najnižšia.

88

1. Narodil sa Kristus Pán v Betleheme, - položený je
v jaslach na slame. - Ej, slama, slama premilá, - nikdy
si tak šťastnou nebola.
2. Prorokovali z dávná proroci, - že sa narodí Kristus
v polnoci, Ej, polnoc, polnoc premilá, nikdy si tak
šťastnou nebola!
4. Jasná hviezda na nebi svietila, - všetkým národom
Dieťa zjavia. Ej, hviezda, hviezda premilá, - nikdy si
tak jasnou nebola!

Egymillió gyermek imádkozza a rózsafüzért

Az „Egymillió gyermek imádkozza a rózsafüzért” elnevezésű kezdeményezéshez csatlakozva október 18-án, magyarországi idő szerint 9 órakor világszerte gyermekek imádkoztak a békéért és az egységért.

A kezdeményezés keresztény közösségektől, Venezuelából indult: miközben 2005 nyarán gyermekek közösen imádkozták a rózsafüzért, a mellettük lévő asszonyok kézzelfoghatóan érezték a Szűzanya jelenlétét. Napjainkra nemcsak Dél-Amerikában, hanem szerte a világon elterjedt ez a kezdeményezés. Kiinduló gondolata az a Szent Pio atyától származó gondolat, hogy „ha egymillió gyermek imádkozza a rózsafüzért, akkor a világ meg fog változni”.

Egyházközségünk kis hittanosi is csatlakoztak ehhez a kezdeményezéshez és 10 gyermeket elengedtek a szülei egy tanórától. Zoltán atya vezetésével szép rózsafüzér imában vettünk részt, melyben kifejeztük lelki egységünket az egész világgal és egyben a gyermeki tiszta szív odafordulása az Isten felé egy kiáltás a jobb igazságosabb és békés világért.

Feltehetnénk a kérdést miért imádkoztatjuk a gyermekeket? Az ima egy közösséggé formál bennünket, egy családdá alakít, melyben mindenkinek megvan a maga szerepe, hogy így kiteljesedjék élete folyamán s növekedjék hitben és szeretetben. És ez a rózsakert lesz élő valósággá minden közösség számára, akik imával, buzgó hittel fordulnak a Boldogságos Szűzanyához és általa Szent Fiához, hogy ne hagyja el az emberiséget. Mindenkinek megvan a maga küldetése ebben a világban, csak engedjük, hogy szívünk által ez a küldetés kiteljesedjék, az igaz, a jó és a szép iránt. Már gyermekkorban meg kell tanulni és ez egy életprogram lehetne egy életen át, hogy a jót meg kell tenni és erről az útról nem szabad eltántorodni még akkor sem, ha néha sok nehézségbe ütközünk életünk folyamán. Az élet egy hosszú folyamat mindannyiunk számára, ami akkor teljesedik ki, ha megmaradunk Krisztusnak, gyermeki szívvel, gyermeki lelkiülettel. Minden kezdés nehéz, de nagyon szép is tud lenni. Gyermekek még nem értenek sok mindent e világból, de mégis széppé tudják tenni. Imával, jóssággal és azzal a ragaszkodással, amivel Isten szeret bennünket, és ahogy ők szeretnek. Mi a célja a rózsafüzér imádságnak? Erre a kérdésre válasz számomra nagyon szépen fogalmazta meg Mécs László papköltő: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a Föld” és áldott az a gyermek, akivel ezt már gyermekkorában megtanítják.

Egy leányfalui imádkozó édesanya

Jeles évfordulóink

„Emlékek nélkül nemzetnek híre csak árnyék.”

A 2017 elején indított „Jeles évfordulóink” sorozat keretében most a neves magyar Afrika-utazóra, Magyar Lászlóra emlékezünk, valamint egy jubiláló technikátörténeti alkotást, a 110 éves Ford T-modellt és tervezőjét, Galamb Józsefet mutatjuk be.

200 éve született Magyar László Afrika-kutató, felfedező

Az egyik legkalandosabb életű utazó, Magyar László 200 évvel ezelőtt, 1818. november 13-án Szombathelyen született egy helyi birtokos törvénytelen gyermekeként.

Középiskolás koráig apai nagyszülei nevelték Dunaföldváron, apja csak ekkor törvényesítette. Középiskolás tanulmányait Kalocsán és Szabadkán folytatta, az utolsó osztályt a pesti piaristáknál fejezte be. A kalandvágyó fiú a fiumei tengerészeti iskolába iratkozott, ahol 1843-ban tengerészkadét lett.

Különböző hajókon szolgálva bejárta a Karib-tengert. Főleg rabszolgaszállító hajókon szolgált Madagaszkártól a Nyugat-indiai szigeteken át Havannáig. Már ekkor kiderült, hogy szervezete nem igazán ellenálló a trópusi betegségekkel szemben. Sárgalázat kapott, betegségből Madagaszkár szigetén gyógyult fel. Eljutott Rio de Janeiroba, majd 1845-ben Argentínában flottahadnagyi pátenstlevelet szerzett, és háborúzott is az argentin flotta tisztjeként. Dél-Amerika belsejébe tervezett 3 éves felfedező utat, és ehhez a Magyar Tudós Társaságtól kért anyagi támogatást. Mivel ezt nem kapta meg, figyelme Dél-Amerika helyett Afrika felé fordult.

1848-ban a Kongó torkolatához utazott, és azt tervezte, hogy felhajózik a forrásvidékig, de csak a később Livingstone-ról elne-

Magyar László

vezett vízesésig jutott. Megfordult Bomában, a rabszolga-kereskedelem egyik központjában is. 1849-ben újabb expedícióra indult. Csatlakozott egy karavánhoz, és eljutott az angolai Bié fennsíkra. Útközben kapta afrikai nevét: mivel gyakran kérdezősködött, a portugál como (micsoda) szó után a bennszülöttek Enganna Komónak (Komo úrnak) nevezték el. Bié királyságában elnyerte a kegyetlenségéről híres fejedelem kegyeit, aki 14 éves lányát, Ozorot hozzáadta feleségül. Ozoro odaadó feleség volt, öt gyermeket szült, és férjét valamennyi útjára elkísérte. Magyar László afrikai szokás szerint többnejűségben élt, fő felesége mellett rabnői is voltak.

1850-ben apósa támogatásával újabb expedíciót szervezett, kb. 250 fegyveres bennszülött kíséretében több tartományt bejárta, számos afrikai törzsnél megfordult, eljutott a Kongó és a Zambézi vízgyűjtő területére. Útja során fontos néprajzi leírásokat készített. 1852-54 között a Cubango folyó és az Okavanga mocsár vidékét járta be, ahol addig ismeretlen népet, az általa mukankála-nak nevezett angolai busmanokat fedezte fel. 1855-ben a Zambézi folyó vidékét akarta felkutatni, de ez az expedíció sikertelennek bizonyult, mert karavánját megtámadták, és ő maga is megsebesült. Közben apósát lázadók megölték, így elvesztette fő támogatóját, és menekülnie kellett.

Utolsó éveit nyomorúságos körülmények között töltötte. Kereskedésből próbált megélni. A trópusi betegségek nagyon legyengítették szervezetét, és 1864. november 9-én az angolai Ponto de Cuio-ban négy nappal 46. születésnapja előtt meghalt. Sírjának helye, családjának további sorsa ismeretlen.

Magyar László Afrikában addig ismeretlen vagy alig ismert területeket járt be, éveket töltött bennszülöttek között. Elsőként jutott el a Kongó torkolatához. Útjáról beszámolt a londoni Daily News is. Ő készítette el Nyugat-Afrika első térképét. Kapcsolatát hazájával megőrizte, kutatási anyagait, szép magyarsággal megírt útleírásait, az általa készített térképeket hazaküldte a Magyar Tudományos Akadémiának. Ezekből 1859-ben az Akadémia kiadásában jelent meg könyve, „Magyar László délafrikai utazásai 1849–1857. években” címmel. 1858-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta. Bár Magyar László afrikai felfedező munkássága világviszonylatban is kiemelkedő volt a XIX. században, eredményei nem váltak széles körben ismertté. Ennek egyik oka, hogy önzetlen hazafiságból kizárólag magyar nyelven volt hajlandó publikálni.

Emléktábla Szombathelyen

Magyar László szobra Dunaföldváron (fotó: Juhász József)

110 éves a XX. század autója, a Galamb József tervezte T-modell

110 évvel ezelőtt 1908 októberében gördült ki a gyárkapun a világ első nagy sorozatban gyártott autójának első példánya. Az automobilizmust forradalmasító Ford T-modell megszületésében tervezőként meghatározó szerepet töltött be egy zseniális fiatal magyar mérnök, Galamb József.

Galamb József tősgyökeres „kis-hagymás” református család második gyermekeként született Makón 1881. február 03-án. Alsóbb iskoláit szülővárosában végezte, majd 15 évesen a Szegedi Fa és Fémipari Szakiskolába iratkozott. Mérnöki tanulmányait 1901-ben a nagy hírű Budapesti Állami Felsőipariskolában fejezte be. Katonai szolgálatát a monarchia hadiflottájánál teljesítette, kiképzése után műszaki altisztként szolgált. Parancsnoka Horthy Miklós sorhajóhadnagy, a későbbi kormányzó volt. Galamb leszerelése után dolgozott Hódmezővásárhelyen, Aradon és Békéscsabán, majd ösztöndíjjal Nyugat-Európába utazott, és meglátogatta Németországot, Hollandiát, Belgium nagy gépgyárait. Szakmai kíváncsiságától vezéreltetve elhatározta, hogy elhagyja az 1904-es St. Louisi autó-világkiállítást.

1903 őszén érkezett meg New Yorkba, különféle munkákból tartotta fenn magát, majd 1905. december 4-én lépett be a detroiti Ford Motor Company munkatársai közé. Kiváló szakképzettségére, tehetségére a cégalapító Henry Ford hamar felfigyelt, és 1907-ben megbízta egy teljesen új autó tervezésével. Henry Fordot sokan örültnek tartották, mert olyan autót szeretett volna gyártani, ami olcsóbb, mint 500 dollár, könnyű vezetni, úttalan utakon is működőképes és egy falusi kovács is képes megjavítani. Galamb József rövid idő alatt elkészült a tervekkel, és 1908. október 1-én kigördült a gyárkapun az első Ford T-modell. A vadonatúj műszaki megoldások sorát tartalmazó és megfizethető kocsit nagy sikert aratott, és 1927-ig lényegi változtatások nélkül több mint 15 millió darabot gyártottak belőle. Ezt a szériaszámot a VW csak az 1970-es években tudta túlszárnyalni.

Az autó legszellemesebb műszaki megoldása kétségtelenül a Galamb József tervezte bolygómű rendszerű sebességváltó volt,

Galamb József 23 évesen

amit az automata váltók előfutárának tekinthetünk. Erről egy szakértő, Charles E. Sorensen így írt: „Ez nagyon figyelemreméltó sebességváltó volt. Biztos vagyok abban, hogy nagyon sok T-modell tulajdonosa emlékszik arra, milyen meglepő dolgokat tudtak vele csinálni. A két bolygómű szalagfékjét felváltva működtetve a kocsit szinte hintáztatni lehetett. Ezzel a vezető sok nehéz helyzetből tudta a kocsit kiszabadítani, pl. az akkori vidéki kátyús utakon. Ma már nincs olyan gépkocsi, amely ezt meg tudná csinálni.”

2000-ben egy szakmai testület a XX. század autójává választotta a zseniális magyar mérnök konstrukcióját.

Galamb József hivatását Amerikában lelte meg, de hazáját nem feledte. Többször hazalátogatott, szegény sorsú magyar diákok számára ösztöndíjat alapított, előadásokat tartott a Magyar Mérnök és Építész Egyletben, és lobbizott annak érdekében, hogy Magyarországon Ford gyár létesüljön. Amerikai nőt vett feleségül, két leányuk született. A családi kapcsolatokat a magyarországi rokonokkal az 1940-es évek végétől, a gyökeresen megváltozott politikai viszonyok szétszakították. 1944-ben orvosai tanácsára visszavonult, 1955-ben 74 éves korában hunyt el Detroitban.

Az 1980-as évekig beszélni sem lehetett róla, a hallgatást születésének 100. évfordulójára írt könyvével Terplán Zénó professzor törte meg. Galamb József emlékét ma már több emléktábla és szobor őrzi, utcákat és bolygót is neveztek el róla, tiszteletére bélyeget és emlékérmét adtak ki. Mérnöki tanulmányainak Népszínház utcai épületében az Óbudai Egyetem Bánki Kara emlékszobát létesített, ahol egy gyönyörűen felújított T-modell is megtekinthető. Munkásságát szülővárosa és Budapest Józsefváros díszpolgári címmel ismerte el, 2016-ban Magyar Örökség Díjat kapott.

Horváth Sándor

Galamb József szobra Makón
(fotó: Burrows)

Sorozatunkban eddig az alábbi évfordulókra emlékeztünk:

2017

- 135 éve született, és 50 éve hunyt el Kodály Zoltán
- 150 évvel ezelőtt hajózott Széchenyi Ödön Párizsba
- 200 évvel ezelőtt született Arany János
- 200 évvel ezelőtt született Irinyi János
- Szent László, a lovagkirály
- 125 éve született Mindszenty József, Magyarország hercegprímása
- 150 évvel ezelőtt halt meg Ganz Ábrahám
- 100 éves a Bánki-turbina
- II. András magyar király - a 800 éve indított keresztes hadjárat emlékére

2018

- 200 éve született Görgey Artúr, a szabadságharc tábornoka, az első magyar „chemikus”
- 110 évvel ezelőtt született és 20 éve halt meg Wass Albert
- 175 éve született meg a Szózat zenéje - Egressy Béni alkotása
- 125 éve hunyt el a Himnusz megzenésítője, Erkel Ferenc
- 200 éve született Semmelweis Ignác, az „anyák megmentője”
- 150 éve született Komor Marcell építész
- 125 éve indult útjára a Bánki-Csonka motor világsikere és Puskás Tivadar telefonhírmondója

Mátyás király születésének 575. évfordulója alkalmából a 2018-as évet Mátyás király emlékévként nyilvánította a nemzetpolitikai államtitkárság. Az emlékévk eseményeihez kapcsolódva november 3-án Pilisszentkereszten Mátyás király emlékestre került sor. Az emlékestről a lapszámban külön cikk számol be.

A legendás T-modell
a XX. század autója

Mátyás király, kereszténység, múltidéző tárogatózene Pilisszentkereszten

November 3-án ismét izgalmas programot szervezett a Pilisszentkereszti Polgári Kör, Pilisszentkereszt Község Önkormányzata és a Pilisszentkereszti Plébánia a Mátyás-émlékév alkalmából. Mátyás királyról hallottunk előadást, részesei lehettünk egy könyvbemutatónak – tárogatózene kíséretében. Az estet, amelyet Horváth Sándor, a Polgári Kör elnöke vezetett, a templomban rendezték meg.

Hogyan képes az uralkodásra egy tizenöt éves ifjú?

A fiatalabb Hunyadi-gyerek 1458 elején, amikor királlyá választották, alig töltötte be tizenötödik életévét. Igen nehéz másfél év volt mögötte. 1456 nyarán a nándorfehérvári diadal után pestisben

Prokopp Mária professzorasszony szinte már hazajár falunkba. Most Mátyásról, az »emberről« beszélt, s elsősorban a fiatalról

meghalt édesapja, Hunyadi János. Miután bátyja, Hunyadi László híveivel megölte Cillei Ulrikot, mindkét Hunyadi-fiú fogságba került. Mátyás jelen volt testvére kivégzésén, majd Prágába került V. László foglyaként. Tíz hónapot töltött itt, s innen került Budára, hogy a magyarok királya legyen.

A professzorasszony kiemelte, hogy az ifjú király nem véletlenül volt alkalmas az uralkodásra, s nem véletlen, hogy erre megválasztói is alkalmasnak találták. Hunyadi János külföldi útjain látta, hogyan nevelik az előkelő ifjakat a reneszánsz Európában. Fiának természetesen jó katonává kellett válnia, s feltehető, hogy a gyakorlati és elméleti hadtudományi jártasságot apjától szerezte. De jó humanista-ként Mátyás jártas volt az államjogban és egyházjogban is, valamint több nyelven beszélt, szerette a művészeteket. Mátyás szívesen olvasott, ami a korban egyáltalán nem volt jellemző az előkelő ifjakra. Kedves olvasmányai ókori latin szerzők művei voltak, elsősorban nagy hadvezérekről, Nagy Sándorról, Hannibálról, s természetesen ezeket a műveket eredeti nyelven olvasta. Feltételezhető, hogy Hunyadi László is ilyen gondos, humanista nevelést kapott.

Prokopp Mária hangsúlyozta azt is, hogy nem mindegy, mit várunk el gyermekeinktől, s nem mindegy, hogy hiszünk-e abban, hogy az életüket, küldetésüket be tudják teljesíteni. A professzorasszony szerint fontos, hogy a gyermekeink érezzék: van feladatuk, küldetésük az életben. Miután Mátyás nevelése nyilvánvalóan ebben a szellemben történt, képes volt arra, hogy

tizenöt évesen király legyen, aki valóban akar is önállóan uralkodni, hiszen csak rövid ideig fogadta el nagybátyja, Szilágyi Mihály atyáskodását.

Mi az igazság?

Legeza László, az Óbudai Egyetem tanára *Rágalmak és valóság* címmel írt könyvében azokra a vádakra próbál körültekintő választ adni, amelyek az elmúlt néhány évszázadban, a felvilágosodás óta az egyházat, elsősorban a Katolikus Egyházat érik. A kötetet a szerző és falunk plébánosa, Szalai Zoltán atya mutatta be.

Legeza László elmondta, hogy tanítványai között többször végzett felmérést arról, milyen problémáik vannak az egyházzal kapcsolatban. Ezek során azt tapasztalta, hogy hét olyan jól elkülöníthető téma van, amely köré a kritikák, vádak, rágalmak csoportosulnak. Ezek a témák a „sötét középkor” feltételezése, a kereszties háborúk története, az inkvizíció szerepe, az egyház fényűzése, a cölibátus kérdése, ezzel is összekapcsolódva a pedofília és az egyház politizálásának elítélése. Legeza László körüljárja ezeket a témákat, és röviden, érthetően, kifejezetten a fiatalok számára próbál magyarázatot adni, keresi az igazságot, megkísérli a rágalmakat lehántva megmutatni az egyház valóságát.

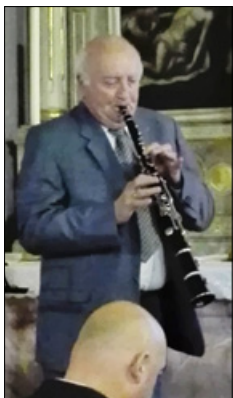
Szalai Zoltán atya Legeza László kötetét méltatva szintén a fiatalsághoz jutott el, amikor kifejezte örömét az egyre gyarapodó egyházi iskolák kapcsán. Zoltán atya úgy gondolja, igazi reménység lehet számunkra, hogy több és több gyerek tanul egyházi iskolákban.

Legeza László az est folyamán többször is játszott tárogatón népi és egyházi dallamokat is. Elmondta, kifejezetten azzal a céllal kezdett el egy éve tanulni tárogatózni, hogy ezt az ősi hangszert népszerűsítse.

Azt hiszem, Legeza László aktivitása, mindig a jót, a reményt, az erőt adó dolgokat kereső attitűdje mindannyiunk számára példa lehet csakúgy, mint Prokopp Mária magyar művészet, kultúra iránti nem szűnő elkötelezettsége, lelkesedése.

Köszönet a szervezőknek a tartalmas estéért!

Kóczián Mária

Hírek a közösségi házból

■ November 13-án a népi kézműves foglalkozásunk keretében gyertyát mártottunk a gyerekekkel és az őket kísérő szülőkkel. Ezt a foglalkozást úgy találtuk ki, hogy kapcsolódjon a november 27-i következőhöz, mely az Adventi koszorú készítés volt. Ezért a résztvevők négy gyertyát készítettek, melyeket aztán feltettek az elkészült adventi koszorúkra.

A szalma, vagy moha alapra készített koszorúkhöz csak természetes anyagokat használtunk: fenyő vagy tuja ágakat, tobozt, színes bogtyókat, szalagokat. A nagy odaadással készült koszorúk szépek lettek, a gyerekek és a szülők boldogan vitték haza munkájukat. A decemberi karácsony előtti foglalkozáson varázslatos selyempapír képeket készítünk.

■ November 24-én az APPA + CS rock együttes tartott több órás koncertet a Községi házban. A koncerten fellépett Pénzelik Attila, Pénzelik Fanni és barátai.

A Községi Ház és Könyvtár programjairól, szolgáltatásairól folyamatosan tájékoztatást adunk a település honlapján, ezenkívül a www.facebook.com/pilisszentkereszt.mlynky oldalon és a www.facebook.com/kozosseghazpilisszentkereszt oldalon egyaránt.

Az összefoglalót készítette: Nyitrai Zsuzsa

Óvodai hírek

Az őszi ismét mozgalmasan telt el. Bár az idő nyárias volt, mi a szüretre, az ahhoz kapcsolódó hagyományápolásra fókuszáltunk. Idén második alkalommal rendezte meg óvodánk alapítványa Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának támogatásával a Jótékonyági Szüreti Bált, ismét nagy sikerrel! Szeretnénk köszönetet mondani Peller Márton Polgármester Úrnak, valamint önkormányzatunk Képviselő-testületének a támogatásukért.

Óvodánk dolgozói nagy izgalommal és lelkesedéssel készültek. A dekorációt, asztaldíszeket saját kezűleg készítettük, de a terítésről és a kitűnő vacsoráról is az óvoda gondoskodott. A bálon egy rövid hangulatteremtő műsorral kedveskedtünk vendégeinknek.

Köszönjük az általános iskolásoknak és felkészítő tanárúknak, Papucsek Mártának, valamint egy volt óvodásunknak, Hegyi Lénának és társainak a színvonalas műsort.

Zárószámként, immár hagyományt teremtve, az óvó nénik meglepetés táncát láthatták, a siker minden várakozásunkat felülmúlta! A kitűnő hangulatról ismét a Mosoly együttes gondoskodott.

Köszönjük mindenkinek, aki részvételével, támogatójegy vásárlásával, tombola ajándék felajánlással, munkájával, vagy bármilyen más módon hozzájárult a rendezvény sikeréhez. A bál bevétele az óvodai alapítvány számláját gyarapítja.

A már hagyománnyá vált rendezvényünkre jövőre is mindenkit szeretettel várunk!

A tavaly egy hétre tervezett szüreti hetet most két hetesre bővítettük, október első felében. Előző számunkban beszámoltunk az alma- és szőlőszüretéről, ami a bált megelőző hét programja volt. A következő hetet is a szüret köré csoportosítottuk. Az óvodai játé-

szótéren diót szedtünk a gyerekekkel, amit együtt meg is törtünk és el is fogyasztottunk. Séta közben megfigyeltük az őszi munkálatokat a kertekben, szerencsére a játszótéren is mindkét szomszéd műveli a kertjét, így a kerítésen át még krumpliszedést is láthattak gyermekeink. De volt kukoricamorzsolás, a különböző terményekből barkácsolás és kiállítás is.

A szüreti hetek egy hangulatos, élőzenés táncházzal zárultak a gyerekek számára.

Október 26-án a Szegedi Látványsszínház: Tüskés hátú jó barát című interaktív előadását nézhették meg a gyerekek, ismét jó hangulatot teremtve, igazi élményt, sok új környezetvédelmi ismeretet nyújtva számukra.

November 3-án nagycsoportosaink tematikus rajzokkal, kiállítással készültek a templomunkban megrendezett Mátyás király emlékestre, ahol minden kis alkotót meg is jutalmaztak.

Egy régi óvodásunk édesanyja, Csanádiné Molnár Ágnes évről-évre azzal kedveskedik az óvodásoknak, hogy eljön hozzánk és saját készítésű bábokkal előad egy mesét. Idén novemberben „A Tűzmadár” című mesével készült. Ezúton is köszönjük az élményt, mellyel ismét megajándékozta gyermekeinket!

Az őszi tehát gyorsan és eseménydúsán telt, most pedig gőzerővel készülünk a téli ünnepkörre.

December 6-án eljött az óvodába is a Mikulás, akit a gyerekek már nagyon vártak. Versekkel, dalokkal köszönték meg a sok ajándékot. Sajnos havat nem hozott, de megígérte a gyerekeknek, hogy megrázza a szakállát, hogy tudjanak szánkózni, hógolyózni.

Advent második vasárnapjára községi adventi koszorú második gyertyáját az Emlékparkban nagycsoportosaink gyújtották meg. Meghitt ünnepi műsorral, betlehemes játékkal tették szebbé a karácsonyi várakozást. Forró teával, forralt borral, pogácsával és nagyon nagy szeretettel fogadtunk minden érdeklődőt.

December 17-én adventi kézműves délutánra várjuk a gyerekeket és szüleiket.

Az évet az ovis karácsonnyal zárjuk, amire már hagyományosan az általános iskolás tanulók betlehemes játékkal, valamint idén első alkalommal óvodás gyermekeink szülei zenés karácsonyi műsorral készülnek.

Ezúton szeretnénk minden kedves olvasónknak örömteli adventi várakozást, áldott, szeretetteljes karácsonyt és békés, boldog új esztendőt kívánni!

Az óvoda dolgozói

Rendhagyó énekóra a Muzsikás együttesrel a pilisszentkereszti iskolában

November 26-án, hétfőn délelőtt izgatottan készülődünk a 4. órára. Rendhagyó módon, ez az iskola minden tanulója számára a zsibongóban volt megtartva. Egy énekóra készültünk. Egy plusz énekóra, hiszen a tantervben heti egy énekóra van, és most ezen a napon volt egy másik is. Énekelni persze lehet szünetekben is, pár percet szánva rá akár délutánonként is. De ez egy rendhagyó énekóra volt, hiszen a világhírű magyar népzenei együttes, a Muzsikás együttes tartotta. Név szerint: Sipos Mihály, Porteleki László, Hamar Dániel és Éri Péter. Ők elhatározták, hogy a világ nagyvárosai mellett, hivatásukból fakadóan a magyar gyerekeknek is – éljenek bármilyen kicsi faluban is hazánkban –, megmutatják, ízelítőt adnak abból a zenei kultúrából, amit sajátunknak mondhatunk. A MOL támogatásával így járhatják az országot, hogy rendhagyó énekórákat tartsanak az iskolákban.

Az „óra” elején hallhattunk Bartók Béláról és Kodály Zoltánról is, akik – tudjuk jól –, életüket szánták a Kárpát-medence zenei kultúrájának feltérképezésére. Bemutatták hangszereiket, megénekeltek gyerekeinket. Így megismerték a hegedűt, a tamburát, a gyimesi ütőgordont, a hosszú furulyát. Éri Péter beszélt a szlovákok hosszú furulyájáról is. Sipos Mihály elmesélte, hogy sokat jár kirándulni a Pilisbe, és többször is hallotta Hoffner Pali bácsit harmonikázni. Elmondta, hogy jó lett volna ezeket a dallamokat lekottázni.

A tanulók ügyesen, lelkesen kapcsolódtak be az órába. Hallhattunk dél-dunántúli, erdélyi, kalotaszegi dallamokat. A szomorútól kezdve a lakodalmasig szálltak a hangszerek és a zenészek hangjai. A gyerekek az elkövetkező napokban is énekeltek az elhangzott énekeket, és örömmel emlékeznek erre a napra. Érdemes volt tehát élni a lehetőséggel, és elhívni a népszerű és nagyszerű Muzsikás együttest.

„A zene az életnek olyan szükséglete, mint a levegő... semmi mással nem pótolható... Zene nélkül nincs teljes ember.”

A 45 éve alakult Muzsikás együttes díjai többek között a Liszt Ferenc díj, Kossuth díj, Prima Primissima díj, Magyar Művészetért díj és Magyar Örökség díj.

Galóné Oláh Katalin

Görgei-versenyen Visegrádon, a Szentkereszti Ifjakkal

Izgalmas eseményen vehettünk részt november 30-án az iskola három hetedikes tanulóival, akik a Szentkereszti Ifjak néven neveztek be a visegrádi Áprily Lajos Általános Iskola által meghirdetett Görgei Artúr-émlékversenyre.

Görgei Artúr (1818-1916) születésének 200. évfordulója alkalmából 2018 Görgei-émlékév, s a visegrádiak számára ez különösen fontos, hiszen a szabadságharc nagyszerű tábornoka, főparancsnoka élete utolsó időszakát, 1874-től 1916-ig ebben a varázslatos városkában töltötte.

Nemcsak a verseny napja, de az azt megelőző öt-hat hét is izgalmas volt számunkra, hiszen a felkészülés során bizony sok-sok bonyolult kérdést kellett a Szentkereszti Ifjak csapatának átlátnia. Bakk Attila, Guba Ákos és Havas Bence, a hetedik osztály tanulóiban azonban nem ismertek lehetetlent, nagyon elszántan készültek: az 1848-49-es forradalom és szabadságharc történetében mélyedtek el, többször is megnézték egy Görgeiről szóló filmet, számos, a

korral és Görgei Artúrral kapcsolatos anyagot olvastak át, tanultak meg. És ennek meg is lett az eredménye: a győztes, főleg visegrádi csapatok élmezőnye után bekerültek a jól teljesítő középmezőnybe, a VII. helyen végeztek úgy, hogy az előző három csapat csak néhány ponttal előzte meg őket.

A verseny rendezése kiváló volt. Az Áprily Lajos Általános Iskola történelemtanára, Bosnyák Endréné az igazgatónővel, Bozóki Mariannával mindenkit megmozgatott, hogy ez így legyen. A színhely a Nemzeti Múzeum Mátyás Király Múzeuma, a királyi palota nagyterme volt. Visegrádi vállalkozók jóvoltából étellel-itallal frissíthették fel magukat a résztvevők, s a zsűriben is neves kutatók ültek, a zsűri elnöke Kedves Gyula, az Országgyűlési Múzeum szakmai főtanácsadója, 1848-49-es hadtörténész volt.

A szervező kolléganő, Bosnyák Endréné záróbeszédében így foglalta össze Görgei Artúr életét, jelentőségét:

„Görgei Artúr életpályája igen kivételes volt. Családi tragédiák, nélkülözés, száműzetés, hatósági megfigyelés, megvetés jutott osztályrészéül. Mégis mindezeket emelt fővel tűrte, viselte. Nagy árat fizetett az életben maradásáért, árulóként tekintettek rá nagyon

sokan, nagyon sokáig. Ma már egyértelmű az, hogy hivatásos katonaként csak a reális erőviszonyok ismeretében vállalta a kapitulációt az értelmetlen vérontás helyett. Bátran mondhatjuk, hogy a 19. század legnagyobb hadvezére volt, de vannak olyanok is, akik szerint Hunyadi János óta hozzá fogható hadvezér nem vezetett sereget Magyarországon. Hadi ténykedése az egy évet sem érte el, mégis nagy hadvezérként emlékezhetünk rá.”

A verseny lehetőséget adott tanítványainknak, hogy Görgei különleges alakjával közelebbről találkozzanak, hogy átéljék, a történelmi alakok valamikor húsvér emberek voltak, akiknek az életéből, és akiktől ma is sokat tanulhatunk.

A szervezők mellett köszönet illeti a Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Általános iskola igazgatónőjét, Papucsekne Glück Mártát és kollégáimat, akik támogattak a versenyre való készülésemben, illetve a Szentkereszti Ifjak szüleit, akik biztatták gyermekeiket a rendszeres otthoni készülésre is.

Remélem, lesz még alkalmunk ilyen színvonalas, lélekkel teli tanulmányi versenyen részt venni!

Kóczián Mária

Kirándulás Hatvanba

Ebben az évben is, mint ahogy az már hagyomány iskolánkban, ősszel kiránduláson vettünk részt, melyet idén Hatvanba szerveztünk. Az alsósok október 9-én, a felsősök október 10-én utazhattak el.

Az időjárás nagyon kedvezett nekünk, szép napos és meleg idő volt ezeken a napokon. A hatvani Grassalkovich-kastélyban csodálatos kiállítást nézhettünk meg a Kárpát medencében honos állat-, és növényvilágról. Az alsósok múzeumpedagógiai foglalkozáson is részt vettek két csoportban, melyet nagyon élveztek. Sok érdekes információhoz jutottak az erdei állatok és a helyi rovarvilággal kapcsolatban. A kastélyon belül megtekintettük a vadászati kiállítást is. Ennek érdekes részét képezték Széchenyi Zsigmond afrikai vadászakörútján készült képei, használati tárgyai és vadásztrófeái. A felsősök részletesebb tárlatvezetéssel látogatták meg a kastélynak ezen részét.

Ezután elmentünk a hatvani Vadasparkba. Közel egy kilométeres séta után jutottunk el oda, de nem éreztük fárasztónak, mert egy csodálatosan szép hídrendszeren vezetett át az út a Zagyva folyó és árteré felett. Séta közben olyan melegen sütött a nap, hogy lekerültek rólunk a pulóverek és a hosszúujjú pólók, szinte nyári meleg volt. A Vadasparkban természetközeli kifutókban tekinthettünk meg néhány érdekes állatot, melyek hazai erdeinkben is élnek. A gímszarvast a szemfülesebbek almával is odacsalogatták a kerítés mellé. A vaddisznónak csak a hátát láttuk, mert éppen nappali pihenőt tartott. Megnézhettük a magyar szürkemarhákat, szama-

rakat, kecskéket, csirkéket és a baromfiudvarban élő állatok közül még jónéhányat. Legtöbbünknek mégis a csüngőhasú malacok tetszettek legjobban, mert sok néhány hetes malacka is szaladgált közöttük. Ezután már hazafelé indultunk és mindannyian nagyon jól éreztük magunkat ezen a kiránduláson.

A Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Iskola nevében szeretnénk megköszönni Pilisszentkereszti Község Önkormányzatának, hogy támogatta programunkat.

Bíró Ágnes

Podujatia Slovenskej
samosprávy v Mlynkoch

2018

A Pilisszentkereszti Szlovák
Önkormányzat rendezvényei

ŠIŠKOVÝ FESTIVAL – Fánkfesztivál

MEMORIÁL JURAJA MIGAŠA – VÝSTUP NA PILÍŠ
– Juraj Migaš emléktúra

BODUJEME – vetélkedő gyerekeknek

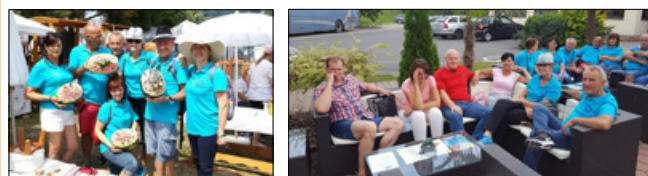
VÝLET DO HABAKUKY – Kirándulás Habakuky-ba

EŇ ZAHRANIČNÝCH SLOVÁKOV V BRATISLAVE
– Határon túli szlovákok napja Pozsonyban

FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI POD POĽANOU V DETVE
– Folklorálalkozó Dtevé-n

DETSKÝ TÁBOR V SLOVENSKOM RAJI
– Gyermek tábor a Szlovák Paradicsomban

SLOVENSKÝ JAZYKOVÝ KURZ – Szlovák nyelvtanfolyam

NOSTALGICKÝ KLUB – Nosztalgia klub

Receptek

Hájas sütemény

Hozzávalók:

60+10 dkg finomliszt
40 dkg hárj
2 kanál tejfól
1 tojás
fehérbor
1 kk só
1 kk cukor

A lisztből, tejfölből, tojásból, kis só és cukor, valamint fehérbor hozzáadásával laza tésztát (rétestésztát) készítünk. A tésztát vékonyra kinyújtjuk, és a hájat 10 dkg liszttel a tésztára kenjük. Majd téglalap alakúra összehajtogatjuk. Ismét kinyújtjuk, majd még háromszor megismételjük a műveletet. A kidolgozott hájastésztát 1/2 cm vastag négyszögekre vágjuk, középre szilvalekvárt teszünk. Háromszögbe összehajtogatjuk és a sütőben rózsaszínre sütjük. Még forrón vaníliás porcukorral meghintjük.

Recepty

Sádlové rožky (Sállové rožky)

Potrebujeme:

60+10 dkg hladkej múky
40 dkg sádla
2 lyžice smotany
1 vajce
biele víno
trochu soli (kl)
trochu cukru (kl)

Z múky, zo smotany, z vajca, soli a cukru zamiesime s bielym vínom ľahké cesto.

Potom cesto natenko vyvalkáme. Sádlo s 10 dkg múkou pomiešame a natreme na vyvalkované cesto. Cesto poskladáme na obdĺžnikovú formu a nechame pol hodinu ho odpočívať. Postup opakujeme ešte trikrát. Potom cesto znovu vyvalkáme a pokrájame na menšie kúsky, na hrúbku asi 1/2 cm. Do stredu dáme slivov lekvar a sfurmujeme ich na tvar rožkov. Pomaly ich pečieme. Upečené, ešte teplé obalujeme v práškovom cukre zmiešanom s vanilkovým cukrom.

Savanyú káposztás tészta

Hozzávalók:

60 dkg finomliszt
2 db tojás
kis só
kevés langyos víz
100 dkg savanyú káposzta
kevés zsír
10 dkg szalonna

A lisztből, a tojásból, a sóból és a langyos vízből metélt tésztát készítünk, majd kifőzzük. A savanyú káposztát kinyomkodjuk, zsíron pároljuk. A szalonnát külön pörköljük. A kisült pörccet kis darabokra vágjuk, majd belerakjuk a káposztába, és egy kis ideig együtt pirítjuk. Végül a káposztát összekeverjük a tésztával.

Rezance s kyslou kapustou (Slíže s kyselú kapustu)

Potrebujeme:

60 dkg hladkej múky
2 vajcia
trochu soli
trochu vlažnej vody
100 dkg kyslej kapusty
trochu masti
10 dkg slaniny

Z múky, z vajec, soli a vlažnej vody urobíme cesto na rezance. Potom ich vyvaríme. Kyslú kapustu vymáchame, pokrájame a na masti udušíme. Zvlášť osmažíme slaninu nakrájanú na kúsky. Oškvarky pridáme do kapusty a chvíľu spolu pražíme. Hotovú zmes premiešame s rezancami.

Krumplis pogácsa

Hozzávalók:

1 kg liszt
10 dkg zsír
3 dkg élesztő
20 dkg krumpli
tej

A krumplit megfőzzük. Kicsi lisztből kovászt készítünk. Majd meggyúrjuk a tésztát. Pogácsaszaggatóval pogácsákat vágunk. Néhányat üresen hagyunk, néhányat szilvalekvárral töltünk. Tetejüket megzsírozuk, kristálycukorral meghintjük. Majd sütőben megsütjük.

Krumplové pagáče

Potrebujeme:

1 kg múky
10 dkg masti
3 dkg drožďa
20 dkg zemiakov
mlieko

Zemiaky uvaríme, urobíme kvásek, potom s múkou a masťou zamýsime. Cesto, rozšúlame a malé pagáčky vykrojíme. Niektoré necháme prázdne, do niektorých dáme slivov lekvar a potom ich namastíme a posypeme kryštálovým cukrom. Dáme ich upiešť.

Wass Albert: Magyar karácsony az égben

Aki még nem tudott róla, ám tudja meg, hogy amikor lent a földön megszólalnak a karácsonyesti harangok, odafönt a Mennyekek Országában a legeslegfiatalabb angyalka megráz egy fényes aranycsengőt. Erre a jelre a mennyei palota nagy szárnyas kapui maguktól megnyílnak, s a mennyország összes népe illő sorban betódul a hatalmas kupolaterembe, ahol várja már őket Jézus Király karácsonyfája. Mikor mindenki együtt van már, akkor az Úr Jézus megadja a jelt, s a kiválasztott szentek sorjában meggyújtják a mennyezetig érő karácsonyfán az emlékezés gyertyáit.

Nagy tiszteltetés ám a gyertyagyújtók sorába kerülni s fontos hivatal. Mert ezen múlik, hogy kikről emlékezik meg a mennyország népe azon a karácsonyon. Mikor aztán a gyertyák már mind égnek, akkor az Úr Jézus intésére sorra járulnak az ég lakói a karácsonyfához, s ki-ki ráaggatja a maga imádságát. Ezeket az imádságokat aztán az Úr Jézus megáldja, s szorgos angyalok nyomban aláindulnak velük a földre, hogy szétosszák azok között, akiknek szólnak. Ezek a soha nem hiábavaló, de mindig beteljesülő imádságok a mennyek lakóinak ajándékai a földi emberek számára. Így ünnepelnek odafönt karácsonyt azok, akik közülünk eltávoztak, tudja azt mindenki.

De ebben az esztendőben szokatlan dolog történt odafönt az égben. Már egy héttel karácsony előtt hírvívó angyalok járták sorra a mennyország lakóit s tudatták velük, hogy Jézus Úr parancsára ebben az évben magyar karácsony lesz odafönt.

Ilyesmi még nem történt amióta világ a világ, hogy egyetlen nép javára tartsák az ünnepet s méghozzá egy olyan kicsike, maroknyi nemzetet tiszteljenek meg ezzel, mint a magyar. De Jézus Úr így látta illőnek s helyesnek, s így is történt.

Mikor aztán megszólaltak odalent a földön ma este a karácsonyi harangok, egy szeplős arcú, vézna kis angyalka, aki még egészen új volt odafönt, rendelkezés szerint kezébe vette a fényes aranycsengőt, hogy megadja vele a jelt. Azonban olyan ijedt és elfogódott volt szegényke a nagy megtiszteltetéstől, hogy nyomban el is ejtette a csengőt, amiből aztán egy kis bonyodalom származott. Padlót érve a csengő ugyanis élesen felcsengett egyszer, amitől a szárnyas ka-

puk nyomban nyílani is kezdtek. Mivel azonban a csengő nyomban el is hallgatott, a kapuk is abbahagyták a nyílást, és a kint várakozók számára csupán egy szűk kis rést hagytak, melyen keresztül csak a soványabbja tudott beférni, a kövőbbje nem. Az újdonsült kis angyalka pedig úgy megszeppent a maga ügyetlenségétől, hogy szegényében nyomban elszaladt, s elrejtőzött a karácsonyfa lehajló ágai alá.

Az Úr Jézus, látva a bonyodalmat, maga vette föl a csengőt s megrázta jó erősen, amitől nyomban szélesre tárultak a kapuk, s a nép betódulhatott az égi kupolaterembe. Jézus parancsára széles kört hagytak szabadon a karácsonyfa körül az égi magyarok számára, akik utolsónak vonultak be, ünnepélyes elfogódottsággal, hogy elfoglalják a megtisztelő helyet. Mikor aztán mindenki együtt volt, az Úr Jézus megadja a jelt: gyúljanak hát ki az emlékezésnek lángjai a magyar karácsonyfán!

Elsőnek az ősz István király lépett a fához s néma méltósággal gyújtotta rajta az első gyertyát. Sorra követték az Árpád-ház tagjai, Hunyadiak, Zrínyiek, Rákócziak s a többiek mind, hosszú, hosszú sorban. „Pro libertate”, suttogetta a nagyságos fejedelem, s Petőfi Sándor keze reszketett, amikor kinyúlt a márciusi ifjak emlékének gyertyája felé. S rendbe kigyúlt az egész magyar történelem, s ott ragyogott pazar fényben a mennyei palota közepén, egész világ csodálatára. S mikor már minden gyertya égett a karácsonyfán, előlépett öreg Csikay Gyuri, esett vállú hajdani kolozsvári cigányprímás, állához emelte kopott hegedűjét, s felsírt a húrokon a magyar „Mennyből az angyal...” De olyan szépen, olyan szíváfájdítóan, hogy még az Úr Jézusnak is megkönnyesedett tőle a szeme, s ártatlan kicsi angyalkák a háttérben csupa gyönggyel sírták tele a padlót.

Majd az Úr Jézus jelt adott megint, s rangsor szerint István király lépett oda elsőnek a fához, hogy felaggassa rá a maga ajándékát, földi magyaroknak. Aranytekercsre írott áldásos imádság volt, súlya majd földig húzta le a gyöngye ágat. Szent László vitézi erejét, Zrínyi Miklós bölcs megfontoltságát, Rákóczi Ferenc lelkes hitét s Petőfi Sándor lángoló szívét aggatta fára. Úgy megtelt rendre min-

den ág magyaroknak szóló magyar imádsággal, hogy mire a más nemzetségből valók sorra kerültek, már csak úgy roskadozott a fak a tehertől.

Sok-sok időbe került, míg a mennyeknek minden lakója odajáruhatott a karácsonyfa elé a maga ajándékával. Nemzet még ennyi imádságot nem kapott, amióta világ a világ! Mikor aztán az utolsó imádság is rajta csüngött a fán, az Úr Jézus megáldotta valamennyit, s míg a sok nép vonulni kezdett újra kifelé a szárnyas kapukon, szorgos kis angyalok nyomban hozzáfogtak, hogy batyuba kössék a sok égi kincset, s alászálljanak vele kicsi Magyarhonba.

Végül aztán már csak az égi magyarok álltak ott még mindig a magyar karácsonyfa körül, imába mélyülten. Az angyalok elhordták már az utolsó ajándékot is, s a gyertyák is kezdtek csonkig égni, amikor az Úr Jézus szeme hirtelen megakadt valami fehérén, a roppant karácsonyfa alsó ágai között. Jobban odanézett s hát bizony egy kis angyalka köntösének a csücske volt az. Az újdonsült szeplős kis angyalka, aki elejtette az aranycsengőt, kuksolt ott még mindig nagy ijedten. Az Úr Jézus félrehajtotta az ágakat, s kézen fogva elővezette onnan a szeplős kis angyalt. „Hát te minek bújtál oda?” – kérdezte tőle mosolyogva. „Resteltem magamat” – vallotta be a szeplős. – „Elfelejtettem volt azt a csengőt, lássa.” „Oh, hát te voltál az!” – nevetett az Úr. „Ne búsulj semmit, megtörténik az ilyesmi mással is. De téged még nem láttalak itt eddig. Mi a neved? Honnan jöttél s mikor?” „Katika a nevem s Budapestről jöttem – felelte a vézna, szeplős kicsi angyal – november negyedikén, Uram.

Néhány pillanatig mély-mély csönd volt a nagy kupolateremben. Az égi magyarok mind a vézna kicsi angyalkát nézték, s valamennyinek könnyes volt a szeme. Aztán Jézus szelíd hangja törte meg a csendet. „Isten hozott, Katika” – mondta jóságosan, s keze gyöngéden megsimogatta a kis szöszke fejet. „Aztán küldtél-e te is ajándékot Budapestre a tiednek?” „Küldtem, Uram” – felelte Katika, s elpirult a szeplői alatt. „Aztán mit küldtél?” – kíváncsiskodott az Úr Jézus. „Szép ünnepi imádságot szüleidnek, kis testvéridnek?” A kicsi angyal képe még pirosabbra gyúlt. „Nem imádságot küldtem” – vallotta be szégyenkezve. Az Úr Jézus igen nagyon elcsodál-

Wass Albert felolvasó maraton

A Kárpát-hazában és a tengerentúl szerveződő Wass Albert felolvasó maratont 2019-ben február utolsó hétvégéjén tartják meg a belépő közösségek.

A következő Szépirodalmi Ünnepet 2019. február 22-én pénteken és február 23-án tartják meg szert a nagyvilágban a csatlakozó körök Wass Albert és más írók költők műveiből.

A rajt a hagyományoknak megfelelően pénteken este 6 órakor lesz, ez Erdélyben és Kárpátalján este 7 órát jelent, míg az író második hazájának számító tengerentúlon péntek déli 12 órát.

kozott. „Nem-e? Hát mi egyebet lehet küldeni innen?” „Kenyeret” – felelte szepegve Katika. „Szép fehér égi kenyeret. Minden nap félretettem, amit nekem adtak itt. Hiszen én kapok még máskor is” – tette hozzá bizalmasan. „S ha nem, hát az se baj. De odalent Budapesten nincsen fehér kenyér, régóta már...”

Mély, döbrent csönd volt, szentek, angyalok pisszenni se mertek. Hiszen ilyesmi még nem történt emlékezet óta, hogy valaki kegyes imádság helyett kenyeret küldött volna alá a mennyországba.

Aztán az Úr Jézus lehajolt s homlokon csókolta a kislányt. „Jól tetted, Katika”, mondta halkán s lopva kitörölt egy tolakodó könnycseppet a szeméből. „sokszor a kenyér a legszebb imádság. Én is azt adtam egyszer az én népemnek, amikor lent jártam a Földön. Kenyeret.”

Valahol a meghatottan álló magyarok sorában egy öreg nagymamából kitört az elfojtott zokogás. Katika kitépte magát az Úr Jézus karjaiból, odafutott az öregasszonyhoz és két vézna karjával átölelte. „Ne sírj, nagymama!” – kiáltotta hangos, csengő angyalkahangon, mely egyszeribe betöltötte az egész mennyországot – „Apuék nem éheznek többet odalent! A mennyei kenyér, amit küldtem, meglásd, eltart sokáig!”

Az Úr Jézus mosolygott. S mosolyától, bizony, akár hiszik, akár nem: kisütött a nap Magyarország fölött!

Búcsú Orbán Vilmostól a Pilisszentkereszti Német Önkormányzat elnökétől

Tisztelt Egybegyűlték!

Néhány gondolatot szeretnék megosztani önökkel: Orbán Vilmos, vagy ahogy Pilisszentkereszten mindenki hívta, Orbán Vili, a hatvanas évek elején nősült be falunkba.

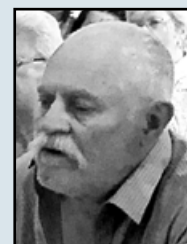
Miután beköszöntöttek nyugdíjas évei, egyre aktívabb szerepet vállalt a falu kulturális életében. A falu egykori német lakosainak leszármazottaival karöltve megalapította és vezette a Pilisszentkereszti Német Önkormányzatot több mint egy évtizedig.

Felsorolni is nehéz lenne azt a szolgálatot, amit az évek során tett ezért az ügyért...

Csak néhányat említenék:

- Nagyon sok kiállítás szervezett, ezáltal nagymértékben színesítette a falu kulturális életét.
- Meghívott közénk nagyon sok közéleti személyiséget, beszélgetéseket, vitaesteket hozva létre...
- Német táncsoportot hozott létre, támogatta működésüket hitel és lelkesedéssel.
- Német nyelvtanfolyamot is szervezett, egy lelkes kis csapat gyűlt össze hétről-hétre, hogy az elfeledett nyelvet, melyet őkink még beszéltek, mi is megtanulhassuk.

– Néhány éve lovas táborokat is szervezett gyerekeknek, akik mindig rengeteg élménnyel érkeztek haza.

Igen, mondhatom, hogy felpeszdült az élet egy kisebbség számára az elmúlt években. És ebben bizony nagy szerepe volt Vilmosnak.

Vilmos hívő emberként élte életét, sokat jelentett számunkra, mikor a Mária Rádió Pilisszentkeresztről közvetítte élő adásban a rózsafüzér imádságokat. Ez is az ő és kedves felesége közreműködésével jöhetett létre.

Több alkalommal is megszervezte az 56-os éjszakai zárandoklaton résztvevő fiatalok megvendéglését, sőt ő is részt vett rengeteg zárandoklaton.

Vilmos!

Nem lehet mindent megemlíteni. Sokat kaptunk Tőled, köszönöm, hogy ismerhettelek, köszönöm hogy a barátod lehettem... Legyen számodra könnyű a föld!

Rusznák József
a Pilisszentkereszti Német Önkormányzat elnök-helyettese

Hétköznapi magán-ügyeink

Mi az az egy dolog, amit a leginkább szeretne megváltoztatni most a világon?

Melyik az a megható dallam szó vagy érzés, amely azt az igazságot csengi, amelyet eddig nélkülözött az életéből? Mire vágyakozhat egy ember? Vannak-e háttárok, olykor korlátok? Ki miben lehet szakértő, vagy mindez örökre egy beteljesületlen álom marad?

Remélem, mindenkinek van egy titkos naplója, amelyben különleges kincseket jegyzett, vagy talán rejteget, amelyet rendszeresen kiegészít, módosít, és egyre csak gyarapítja az átélt élményekkel. Lapozzunk bele, a kis kapszósba és idézzünk fel belőle néhány tartalmat.

Mitől tudja az ember, hogy a zsúfolt hétköznapi feladatok végzése idején felmerült kérdésben, a helyes cselekedetet választotta-e, amely elhozza számára a várva várt megoldást? Nem elég a jegyzetet elkészíteni, ezt mindennap újra szükséges megtenni, az ember sohasem lehet biztos benne, hogy amit tett, az mindenkinek tetszik-e majd, vagy ha másként döntött volna akkor hogyan alakul a holnap.

Ami izgalmassá teszi a mindennapokat, amikor napzártá után megvizsgáljuk a megélt élményeket, és őszintén megállapítjuk, az történt-e amire számítottunk amire vágytunk?

Van az ember életében olyan hajnal vagy délután, amikor egyedül elvonulva számot vet saját magával. Egy eltelt év

során felgyülemlett érzéseket rendszerezi, átvizsgálja, kitakarítja a gondolatai között, mint ünnep előtt a nagyszobában. Van értelme és van eredménye, amikor rend és tisztaság van, mert könnyebb a folytatás. Amikor van módosítani való, és azt mindig lehet találni, ezért érdemes újra tervezni, mert az felfrissíti az egész jövő hetet.

Kinek akart eredetileg bizonyítani vagy örömet szerezni, amiért lemondott a varázslásról?

Aki vezérli az ember életútját akár melyik szülő vagy rokon, egyik tanár vagy egyszerű felnőtt, azok mind csak mellékszereplők az élet nagy színpadán. Amikor felcsattan a taps egy jól sikerült epizód

Aranyosi Ervin: Vidám reggelt!

Vidám reggelt, csodás napot,
feledd a bűt, a bánatot.
Mosoly kísérje léptedet,
az élet tőle is szép lehet!
Kísérjen el bárhova mérsz,
legyél vidám, legyél merész!
Osztagasd szét a jókedvet,
világunkban csinálj rendet!
Mert, ha győz a mosoly, derű,
szebben élni is egyszerű,
Hagyd csak lelked, hadd ragyogjon!
vidámságból ki ne fogyjon.

után akkor érdemes megpihenni, hátradőlni, élvezni a sikert Ez adja az igazi üzenanyagot a további tervezéshez. Mindenki életében van olyan időszak, amikor megtorpanás vagy elbizonytalanító nehézségek bukkannak elő, a titok homályából, és ennek is szükséges helyet szorítani, hogy az erőt, az ötleteket koncentrálni megújuljon, továbblépjen.

Extrém helyzetek furcsaságok lendítik meg legjobban az élet kerekét, ettől senki nem képes, nem is érdemes mentesülni. Az ember végül a saját életének válik szakértőjévé és rendezőjévé.

Kedves Olvasó!

Most arra invitálom, hogy az előzőekben olvasott kérdések mintájára fogalmazzon saját ízlése szerint saját kérdéseket. Azért fontos, mert mindenki a saját életének szerkesztője, szervezője, rendezője. Kisgyermekként sokszor eljuttatja mindenki a gyönyörű királylányt, a sárkányokkal és ezer veszéllyel megküzdő legkisebb királyfi szerepét, napról napra új álmokat szövegyarapodik ereje tudása és felfelfogossága. Idézzé hát fel a régi terveket, melyek még elevenen élnek, mi lett velük teljesültek, átalakultak vagy porosan hevernek egy láthatatlan polcon a kis kamrában.

S most legyen e vers az útmutató segédlet az elkövetkező napokra hetekre.

Vargyai Györgyi

5 érv amelle, hogy a férjeddal együtt végezd a házimunkát

A férfi-női racionális munkamegosztás lelkes híve vagyok. Nem várom el a férjemtől, hogy olyan házi munkát végezzen, ami nagyon nem megy neki, nekem sem kell fát aprítani vagy csirkét vágni (egyébként ezek régen női feladatok voltak vidéken), de az ésszerű keretek között fontosnak tartom, hogy a férfi is jelen legyen a háztartásban, ugyanúgy, ahogy a nő mondjuk a kerti munkákban. Hogy miért? Íme:

1 A nő sincs mindig otthon! Jobb, ha a férfinak is van gyakorlata a főzésben, takarításban, egyéb házi munkában! Egyrészt manapság a nők döntő többsége a munkahelyén van napközben, másrészt lehet hosszabb ideig tanfolyamon, kiküldetésben, vagy megbetegszik stb. Ilyenkor persze sokan igénybe veszik a mamák, nagymamák segítségét, ami éppenséggel egy jó megoldás, ha van hadra fogható mama, nagymama. Ha nincs, akkor a férfi magára marad azokkal a munkákkal, amelyeket csak a nő szokott végezni otthon. Ilyenkor roppant kínos, ha egy teát is nehézséget okoz megfőznie.

2 Érzékenyítés először: nem is olyan könnyű kitakarítani egy lakást! Arról van valóságos tapasztalatunk, amit gyakorlunk. Tehát ha egy nő hagyja, hogy a férje csak panaszkodjon a tisztaságra, az ételre és arra, hogy nincs mindig vasalt inge, miközben a férfinak nincs alkalma kipróbálni ezeket a tevékenységeket, akkor előfordul, hogy nincs tisztában azzal, hogy takarítani, főzni, vasalni stb. kemény fizikai munka. Ne vegyük el ezt a tapasztalatot a férfiaktól!

3 Érzékenyítés másodszor: nem is olyan izgalmas egész nap házi munkát végezni! Sokszor ma is elvárás, hogy a nők önként és dalolva, sőt vidáman végezzék el a házi munkákat. Jó, ha ez néha összejön, de a házi munka tipikus láthatatlan munka, az lát-

szik, ha nem végzik el, ráadásul rendkívül monoton, és igen nagy kreativitást kell belevinni, hogy legyen benne valami kreativitás. Egyszóval: a házi munka alapvetően unalmas, sőt, amiatt, hogy rendszeresen kell végezni, olykor még ingerültséget is okoz. Engem megnyugtat, hogy a férjem is ingerültté válik néhány óras takarítás és mosogatás után.)

4 Érzékenyítés harmadszor: a házi munka komoly logisztikai feladat! Ez az, ami miatt mégiscsak érdekes! Komoly kihívás, hogy megszervezzük egy délelőtti mosást, takarítást, főzést! Hogy miközben beteszem a gépbe a mosást, már valamelyik fogás a fazékban rotyogjon, és amíg kitergetek, addig a rizs megpárolódik, és megszárad a padló a fürdőszobában. Ha egy férfit soha nem bízzuk rá ezeket a munkákat, hajlamos lesz lenézni azt a szellemi hozzáadott értéket, ami nélkül nincs jól működő háztartás!

5 És a gyerekek – ne vedd el tőlük az apjukat! Való igaz, hogy a férfiak gyakran izgalmasabb játékokat játszanak a gyerekekkel, mint a nők. Az anyák igen ritkán dobálják plafonig a gyereket, és sokkal hamarabb szólnak rá, hogy ne piszkolja össze a nadrágját. De nem jó, ha egy apa csak a játszópajtás szerepében van! Nagyon is egyetértünk a „pelenkáz, tovább élsz” jelszóval! A gyereket ellátni intimítást alakító tényező. Jó, ha a kisgyerek már pici baba korától sokat van az apjával, az apja kezében. Jó, ha az apja tologatja a babakocsiban, és jó, ha a későbbiekben együtt főznek, takarítanak! Jó, ha alkalmanként az apa marad otthon a beteg gyerekekkel. Mert így alakulhat ki közöttük igazán bensőséges apa-gyerek kapcsolat.

Kövess bátran a tanácsaimat, kipróbáltuk, és jól működnek!

Kóczyán Mária

forrás: www.talita.hu Talita Keresztény Női Magazin,

Taekwan-do több helyszínen

Amikor Zsuzsa (Közösségi Ház vezetője) felkért, hogy foglaljam össze mi is történt velünk az elmúlt pár hónapban, leültem és rádőbbsentem, hogy rég volt már ilyen aktív a szeptembertől decem-berig tartó időszakunk.

Megpróbálom összefoglalni. Az ősz azzal kezdődött, hogy Balázs tanítvánnyal nagy fába vágtuk a fejszénket. Elkezdtünk Esztergomban edzéseket tartani heti kétszer, amelyről mostanra bátran mondhatom sikeres kezdeményezés volt. Immáron 10 fővel megújult helyszínen az Aquaszízet Esztergomi élményfürdő spinning termében tartjuk edzéseinket. Eközben Pilisszentkeresz-ten is sok új tanítvány kezdte meg útját a Taekwon-do ösvényén, ami külön öröm, hogy egyre több óvodás is minket választ. Ösz-szességében elmondható, hogy a PILE Taekwon-do szakosztálya 35 (!) főt számlál.

Természetesen a fiatalok oktatása mellett részt vettünk két ver-senyen is. Az Eagles Cup-on, amely egy nagyon rangos nemzetközi

verseny. Ezen a versenyen egy ezüstérmet (Császár Glória) hoztunk haza, illetve a hagyományos Diák Olimpián is ott voltunk innen két ezüstérmet tudtunk (Császár Glória forma, küzdelem) elhozni.

Novemberben két tanítványom tett nagy lépést a fekete öv fe-lé, mert sikeresen vizsgáztak le a kék öv piros csíkra (Bakk Attila, Jánszki Bálint).

Büszkén írhatom le, hogy idén is a Közösségi Házban tudtuk megtartani az alacsony öves vizsgát Kozák László (5 dan) vizsgáz-tató mester segítségével. A vizsgán 12 fő vett részt, így a klub gazda-godott nyolc friss fehérövessel, egy sárga övvel, két zöld csíkkal.

Amit nem szabad elfelejteni, hogy az önkormányzati pályázat-nak köszönhetően sikerült eljutnunk ezekre a rangos versenyekre. Pénzügyileg tudta a szakosztály támogatni a friss vizsgázókat. Si-került beszerezniünk egy bordásfalat, új fejtvédőket plusz hat darab pontkesztyűt. Ezúton is köszönet a támogatásért.

És mit tartogat a január, február no meg a tavasz? Háziversenyt, két hazai és két nemzetközi versenyt. Egy edzőtábort és megannyi élményt!

Természetesen folyamatosan lehet csatlakozni.

HAJRÁ PILE TKD!

Új turistajelzések a Pilisben

Új szakaszokkal bővült a Pilisi Parkerdő területén futó, mintegy 1000 kilométernyi turistaút hálózat. Az ősszel felfestett új jelzéseknek köszönhetően turistaúton is megközelíthetővé vált a pilisszántói Kőfülke, Esztergom-Barátkút térségében pedig könnyebben érik el a menetrend szerinti buszjáratokat a természetjárók.

A helyi önkormányzat és a Pilisi Parkerdő Zrt. együttműködésének eredményeként a Pilis-szabai Természetjáró Egyesület önkéntesei új jelzéseket festettek fel a pilisszántói Kőfülkéhez vezető utakon. A Pilis hegy oldalában nyíló barlang régészeti és őslénytani jelentősége alapján 1982 óta fokozottan védett természeti érték. Az egyetlen nagy teremből álló üreg hossza alig 9 méter, de gazdag jégkorszaki őslénytani leletanyag, valamint a jégkorszaki ember tűzhelye és eszközei kerültek innen elő. A térség barlangjaiban feltárt kőkorszaki kőeszközkészítő ipar külön nevet is kapott: „pilis-szántói kultúrának” nevezték el a szakemberek. Idén ősztől Pilis-szántó felől a piros „barlang” jelzésen, míg a Pilis-tető felől a zöld „barlang” jelzésen közelíthető meg ez a jelentős természeti emlék. Új szakasszal bővült a sárga kereszt jelzésű turistaút is Esztergom-Barátkút térségében. A festési munkálatokat a Pilisi Parkerdő Zrt.

felkérésére a Lokomotív Turista Egyesület végezte el. Az újon-nan létesített 2 kilométer hosszú jelzett szakasz az Esztergomból Pilisszentlélekre tartó sárga sáv jelzésű turistautat köti össze a Pilisszentlélek-Hármashíd nevű megállóhellyel. Az Esztergom-Dobogókői út mellett található buszmegállóból menetrend sze-rinti buszjáratral eljuthatunk Esz-tergomba, Pilisszentlélekre, illet-ve Dobogókőre. A munkálatok keretében a sárga kereszt jelzésű

turistaút Barát-kút és Enyedi halála közötti, közel 1,5 km hosszú szakaszának jelzései is megújultak. Az új és felújított szakaszoknak köszönhetően a túrázók a Maróti-hegység gerincén futó zöld sáv jel-zésű turistaútról elérhetik a környékbeli buszjáratokat.

A Pilisi Parkerdő területén mintegy 1000 kilométer jelzett turistaút halad, amelyek a természetjáró infrastruktúra alapját képezik. Az erdőgazdaság emellett 350 kilométer kerékpározásra kijelölt útvo-nallal és 56 kilométer lovasúttal várja az egészséges kikapcsoló-dásra vágyókat a főváros közvetlen közelében.

Pilisszentkereszti Római Katolikus Plébánia,
a Pilisszentkereszti Német Önkormányzat
és Pilisszentkereszt Község Önkormányzata

*Szeretettel meghívja Önt és kedves családját
a negyedik*

ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁSRA

December 23-án, vasárnap 18.00 órára az Emlékparkba

A közös imádságot és a rövid köszöntőt követően
az ünnepi műsor közreműködői:

Pilisszentkereszti Pávakör

Pilisszentkereszti Községi Ház Néptánccsoportja

Psszt! Pilisi Színjátszók társulata és gyerekszínjátszói

